

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема: Мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу. Мовленнєва діяльність, її структура та механізми

План

1. Мова як багатоаспектний феномен. Мова як діяльність. Поняття діяльності, види діяльності. Терміни «мова», «мовлення», «мовленнєва діяльність». Мова як енергія в роботах В. фон Гумбольдта.
2. Мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу.
3. Мовна особистість у психолінгвістиці.
4. Мовна здібність: структура, зміст.
5. Мовленнєва діяльність, її структура та механізми. Поняття мовленнєвої діяльності в роботах Л. Щерби.
6. Моделі мовленнєвої діяльності.

Студенти повинні знати: поняття «мова» як багатоаспектний феномен та «мова» як діяльність; поняття «мовна особистість»; структуру мовної здібності; діяльності, види діяльності; структуру та механізми мовленнєвої діяльності; моделі мовленнєвої діяльності.

Студенти повинні вміти: характеризувати мову як діяльність; робити порівняльну характеристику мови і мовлення та теорії діяльності і теорії мовленнєвої діяльності; визначати структуру мовної здібності та мовленнєвої діяльності.

Ключові слова: мова, мовлення, комунікація, мовленнєва компетенція, культурно- мовна компетенція, мовна особистість, мовна свідомість, діяльність, мовна здібність, мовна діяльність, мовний механізм, мовна організація людини, мовленнєва діяльність, теорія мовленнєвої діяльності, мовленнєва організація, структура та механізми мовленнєвої діяльності; моделі мовленнєвої діяльності.

Питання для самоконтролю та практичні завдання:

1. Психологічна характеристика мови і мовлення
2. Чому В. фон Гумбольдт визначав мову як енергію?
3. З якою метою була створена загальнопсихологічна теорія діяльності?
4. Яка основна передумова дозволила А. Леонтьєву розробити основні положення теорії мовленнєвої діяльності (ТМД)?
5. Дайте характеристику мовлення у понятійній системі теорії діяльності.
6. Що таке мовна здібність? Які аспекти можна виділити у структурі мовної здібності?
7. Охарактеризуйте дві протилежні точки зору з питань природи мовної здібності.
8. Яка структура мовної організації людини?

9. Дайте визначення мовленнєвого механізму як аспекту мовні здібності.

10. Як виявляється свідоме і несвідоме у роботі мовленнєвого механізму?

11. Які аспекти дослідження мови розглядає Л. Щерба?

12. Що таке мовленнєва організація? Хто заявив про існування цього аспекту?

13. Чому, на вашу думку, О. Залевська висловила думку про те, що в концепції Л. Щерби наявний ще й четвертий аспект? Що це за аспект?

14. Ким започатковано психологічний аспект теорії мовленнєвої діяльності?

15. Визначте головні принципи теорії мовленнєвої діяльності.

16. Охарактеризуйте моделі мовленнєвої діяльності.

17. Випишіть тлумачення таких термінів: мова, мовлення, мовна компетенція, мовленнєва компетенція, мовленнєва діяльність, комунікація, культурно-мовна компетенція, мовна особистість, національно-мовна особистість, мовна свідомість, теорія мовленнєвої діяльності.

18. Підготуйте повідомлення на тему:

- Мова як енергія в роботах В. фон Гумбольдта.
- Експлікація психіки й мовленнєва поведінка особистості (Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн).